

Bryssel den 17 december 2020
REV2 – Ersätter tillkännagivandet
(REV1) av den 17 augusti 2020

TILLKÄNNAGIVANDE TILL BERÖRDA AKTÖRER

FÖRENADE KUNGARIKETS UTTRÄDE OCH EU-REGLERNA OM EXPORT OCH IMPORT AV KULTURFÖREMÅL

Den 1 februari 2020 utträdde Förenade konungariket ur Europeiska unionen och blev ett tredjeland¹. Utträdesavtalet² föreskriver en övergångsperiod som löper ut den 31 december 2020. Till och med det datumet är EU-rätten i dess helhet tillämplig på och i Förenade kungariket³.

Under övergångsperioden kommer EU och Förenade kungariket att förhandla om ett avtal om ett nytt partnerskap, som bland annat avser inrättandet av ett frihandelsområde. Det är dock inte säkert att ett sådant avtal kommer att ingås och träda i kraft vid övergångsperiodens utgång. Under alla omständigheter skulle ett sådant avtal skapa en förbindelse som när det gäller villkor för marknadstillträde kommer att skilja sig avsevärt från Förenade kungarikets deltagande i den inre marknaden⁴ och EU:s tullunion samt på området för mervärdesskatt och punktskatt.

Därför erinras alla berörda parter, och särskilt ekonomiska aktörer, om den rättsliga situation som gäller efter övergångsperiodens utgång (del A nedan). I detta tillkännagivande förklaras också vissa relevanta separationsbestämmelser i utträdesavtalet (del B nedan), samt de regler som är tillämpliga i Nordirland efter övergångsperiodens utgång (del C nedan).

¹ Ett tredjeland är ett land som inte är medlem i EU.

² Avtal om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, EUT L 29, 31.1.2020, s. 7 (nedan kallat *utträdesavtalet*).

³ Med förbehåll för vissa undantag som anges i artikel 127 i utträdesavtalet, vilka inte är relevanta för detta tillkännagivande.

⁴ Ett frihandelsavtal omfattar exempelvis inte de principer som förknippas med den inre marknaden (på området för varor och tjänster), såsom ömsesidigt erkännande, ”ursprungslandsprincipen” och harmonisering. Ett frihandelsavtal undanröjer inte heller tullformaliteter och tullkontroller, inbegripet sådana som rör varors och insatsvarors ursprung samt förbud och restriktioner vad avser import och export.

Råd till berörda aktörer

För att hantera de konsekvenser som anges i detta tillkännagivande rekommenderas aktörer särskilt att kontrollera om exportlicens krävs för kulturföremål som transporteras till Förenade kungariket efter övergångsperiodens utgång.

Aktörer påminns också om att det efter övergångsperiodens utgång är generellt förbjudet enligt EU-lagstiftningen att införa olagligt exporterade kulturföremål med ursprung i Förenade kungariket eller i ett annat tredjeland från Förenade kungariket till EU.

Observera

Detta tillkännagivande rör inte följande aspekter:

- Återlämnande av kulturföremål.
- Tullförfaranden och tullformaliteter.

När det gäller dessa aspekter håller andra tillkännagivanden på att utarbetas eller har offentliggjorts⁵.

Dessutom bör hänsyn tas till det allmänna tillkännagivandet om förbud och restriktioner, inklusive import- och exportlicenser.

A. RÄTTSLIG SITUATION EFTER ÖVERGÅNGSPERIODENS UTGÅNG

Efter övergångsperiodens utgång kommer rådets förordning (EG) nr 116/2009 av den 18 december 2008 om export av kulturföremål⁶ och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/880 av den 17 april 2019 om införsel och import av kulturföremål⁷ inte längre⁸ att vara tillämpliga på Förenade kungariket⁹. Detta får särskilt följande konsekvenser.

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_sv

⁶ EUT L 39, 10.2.2009, s. 1.

⁷ EUT L 151, 7.6.2019, s. 1.

⁸ Det generella förbudet i artikel 3.1 i förordning (EU) 2019/880 ska tillämpas från och med den 28 december 2020 (artikel 16.2 a i samma förordning).

⁹ Beträffande tillämpligheten av dessa regler i Nordirland se del C i detta tillkännagivande.

1. EXPORT FRÅN UNIONEN

1.1. Licenser för export till Förenade kungariket

I enlighet med artikel 2.1 i förordning (EG) nr 116/2009 kräver export av kulturföremål som förtecknas i bilaga I¹⁰ en exportlicens som ska utfärdas av en behörig myndighet i en medlemsstat. Efter övergångsperiodens utgång kommer en exportlicens att krävas för att exportera sådana kulturföremål från EU-ländernas tullområde till Förenade kungariket, Kanalöarna eller Isle of Man.

1.2. Licenser för export till andra tredjeländer

Enligt artikel 2.2 i förordning (EG) nr 116/2009 ska exportlicensen utfärdas

- av en behörig myndighet i den medlemsstat inom vars territorium kulturföremålet lagligen och definitivt befann sig den 1 januari 1993, eller därefter
- av en behörig myndighet i den medlemsstat inom vars territorium kulturföremålet befinner sig antingen efter lagligt och definitivt avsändande från en annan medlemsstat, eller efter import från tredje land, eller efter återinförsel från tredje land efter lagligt avsändande från en medlemsstat till det landet.

Enligt artikel 2.3 i förordning (EG) nr 116/2009 gäller exportlicensen inom hela EU.

Exportlicenser som utfärdats av Förenade kungariket på grundval av unionsrätten är efter övergångsperiodens utgång inte längre giltiga för transport av kulturföremål från en EU-medlemsstat till ett tredjeland. Om detta leder till att en behörig myndighet i en EU-medlemsstat återutfärdar en exportlicens som tidigare utfärdats av den behöriga myndigheten i Förenade kungariket får återutfärdandet baseras på denna tidigare licens.

2. INFÖRSEL OCH IMPORT TILL UNIONEN

Artikel 3.1 i förordning (EU) 2019/880, som **förbjuder införsel till unionen av kulturföremål som olagligt exporterats från ett tredjeland**, kommer att börja tillämpas från och med **den 28 december 2020**. Efter övergångsperiodens utgång är det generellt förbjudet att till EU införa olagligt exporterade kulturföremål med ursprung i Förenade kungariket eller i ett annat tredjeland från Förenade kungariket.

I framtiden¹¹ kommer import till EU från Förenade kungariket av kulturföremål som skapats eller upptäckts i det landet eller i ett tredjeland att omfattas av en **importlicens** när det gäller föremål som förtecknas i del B i bilagan till förordning

¹⁰ Exempelvis möbler som är äldre än 50 år eller böcker som är äldre än 100 år och värda mer än 50 000 euro, tryckta kartor som är äldre än 200 år och värda mer än 15 000 euro. Se bilaga I till förordning (EG) nr 116/2009.

¹¹ Efter att det centraliserade elektroniska system som avses i artikel 8 i förordning (EU) 2019/880 inrättats men senast den 28 juni 2025, artikel 16.2 b i förordning (EU) 2019/880.

(EU) 2019/880 (artikel 4) eller av inlämnandet av en **importörsförklaring** till tullen i EU när det gäller föremål som förtecknas i del C i samma bilaga (artikel 5).

B. RELEVANTA SEPARATIONSBESTÄMMELSER I UTTRÄDESAVTALET

I artikel 47.1 i utträdesavtalet fastställs att i enlighet med villkoren i detta avtal ska förflyttningar av varor som pågår vid övergångsperiodens utgång betraktas som förflyttningar inom unionen när det gäller krav på import- och exportlicenser i unionsrätten.

Exempel:

Ett kulturföremål som håller på att transporteras mellan EU och Förenade kungariket vid övergångsperiodens utgång kan fortfarande föras in i EU eller i Förenade kungariket som om det var fråga om transport mellan två medlemsstater (dvs. ingen licens krävs).

C. TILLÄMPLIGA REGLER I NORDIRLAND EFTER ÖVERGÅNGSPERIODENS UTGÅNG

Efter övergångsperiodens utgång är protokollet om Irland/Nordirland tillämpligt¹². Protokollet om Irland/Nordirland är föremål för regelmässigt återkommande samtycke av Nordirlands lagstiftande församling, och den inledande tillämpningsperioden löper ut fyra år efter utgången av övergångsperioden¹³.

Genom protokollet om Irland/Nordirland görs vissa bestämmelser i EU-rätten tillämpliga även på och i Förenade kungariket med avseende på Nordirland. I protokollet om Irland/Nordirland har EU och Förenade kungariket vidare enats om att i den mån EU-regler tillämpas på och i Förenade kungariket med avseende på Nordirland, behandlas Nordirland som om det vore en medlemsstat¹⁴.

I protokollet om Irland/Nordirland föreskrivs att förordningarna (EG) nr 116/2009 och (EU) 2019/880 är tillämpliga på och i Förenade kungariket med avseende på Nordirland¹⁵. Detta innebär att hänvisningar till EU i delarna A och B i detta tillkännagivande ska förstås så att de inbegriper Nordirland, medan hänvisningar till Förenade kungariket ska förstås så att de endast avser Storbritannien. Rent konkret innebär detta bl.a. följande:

- Kulturföremål som transporteras från EU till Nordirland anses inte vara export i enlighet med förordning (EG) nr 116/2009.

¹² Artikel 185 i utträdesavtalet.

¹³ Artikel 18 i protokollet om Irland/Nordirland.

¹⁴ Artikel 7.1 i utträdesavtalet jämförd med artikel 13.1 i protokollet om Irland/Nordirland.

¹⁵ Artikel 5.4 i protokollet om Irland/Nordirland och avsnitt 47 i bilaga 2 till det protokollet. Förordning (EU) 2019/880 har lagts till den bilagan genom den gemensamma kommitténs beslut nr 3/2020 av den 17 december 2020.

- Kulturföremål som transporteras från Nordirland till ett tredjeland eller till Storbritannien anses vara export i enlighet med förordning (EG) nr 116/2009¹⁶.
- Kulturföremål som transporteras från Nordirland till EU anses inte vara import i enlighet med förordning (EU) 2019/880.
- Kulturföremål som transporteras från ett tredjeland eller från Storbritannien till Nordirland anses inte vara import i enlighet med förordning (EU) 2019/880. **Införsel** till Nordirland av kulturföremål som exporterats olagligen från ett tredjeland, även sådana som sänts till Nordirland från Storbritannien, kommer sålunda att vara förbjudet efter övergångsperiodens utgång¹⁷.
- När det centraliserade elektroniska system för import av kulturföremål som föreskrivs i artiklarna 8 och 9 i förordning (EU) 2019/880 är driftklart, men senast den 28 juni 2025, gäller följande:
 - Berörda aktörer måste hos den behöriga myndigheten i Nordirland ansöka om importlicens för kulturföremål som hör till de kategorier som förtecknas i del B i bilagan till den förordningen och som ska importeras till Nordirland från ett tredjeland eller sändas till Nordirland från Storbritannien.
 - Aktörer måste lämna in importörsförklaringar till tullen i Nordirland för kulturföremål som hör till de kategorier som förtecknas i del C i bilagan till den förordningen och som ska importeras till Nordirland från ett tredjeland eller sändas till Nordirland från Storbritannien.

Enligt protokollet om Irland/Nordirland får Förenade kungariket med avseende på Nordirland emellertid inte

- delta i unionens beslutsfattande och beslutsutformning¹⁸, eller
- åberopa ömsesidigt erkännande av exportlicenser som utfärdats av Förenade kungariket avseende Nordirland¹⁹.

Rent konkret innebär detta bl.a. följande:

¹⁶ Skyldigheten med avseende på export i förordning (EG) nr 116/2009 är nödvändig enligt unionens internationella förpliktelser (1970 års Unescokonvention om åtgärder för att förbjuda och förhindra olovlig införsel, utförsel och överlåtelse av äganderätten till kulturregdom), jfr artikel 6.1 i protokollet om Irland/Nordirland.

¹⁷ Förbudet omfattar inte systematiska kontroller, utan det som avses är att de nordirländska myndigheterna måste stoppa en försändelse och vidta alla lämpliga åtgärder om de underrättas om en misstänksam försändelse eller stöter på en försändelse med olagliga kulturföremål i samband med ett stickprov.

¹⁸ Om ett informationsutbyte eller samråd mellan parterna är nödvändigt kommer detta att äga rum i den gemensamma rådgivande arbetsgrupp som inrättats genom artikel 15 i protokollet om Irland/Nordirland.

¹⁹ Artikel 7.3 första stycket i protokollet om Irland/Nordirland.

- En exportlicens som utfärdats av Förenade kungariket avseende Nordirland kan inte åberopas för transporter från EU till tredjeländer.
- När systemet för import av kulturföremål är driftklart och Förenade kungariket utfärdar importlicenser med avseende på Nordirland kan dessa licenser inte åberopas för import från tredjeländer till EU.

Kommissionens webbplats om EU-regler för import och export av kulturföremål (https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-controls/cultural-goods_en) innehåller allmän information (finns ej på svenska). Dessa sidor kommer att uppdateras med ytterligare information vid behov.

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för skatter och tullar